სასამართლო გამჭვირვალობასთან დაკავშირებით ფორუმი გაიმართა

,,შერატონ მეტეხი პალასში გაიხსნა „კოალიცია დამოუკიდებელი და გამჭვირვალე მართლმსაჯულებისათვის“ მიერ ორგანიზებული ფორუმი, რომელიც ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩმა ჯონ ბასმა გახსნა. გამომსვლელებს შორის იყვნენ: საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე კონსტანტინე კუბლაშვილი, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანი ვალერი ცერცვაძე, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სამოსამართლო ეთიკისა და დისციპლინური სამართალწარმოების დეპარტამენტის უფროსი გიორგი მიროტაძე და ადამიანური რესურსების მართვის დეპარტამენტის უფროსი თამარ სულაქველიძე. ფორუმს ესწრებოდნენ საერთაშორისო ორგანიზაციების, მედიის წარმომადგენლები და მართლმსაჯულების სფეროში მომუშავე ექსპერტები.

ფორუმი შეეხებოდა მოსამართლეთა დანიშვნის, დაწინაურების, მივლინებისა და დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხებს. მიზნად ისახავდა სასამართლო რეფორმის პროცესში საზოგადოების სხვადასხვა სექტორს შორის დიალოგის გაგრძელებას.

ფორუმის გახსნამდე, **SAID**-ის პარტნიორი ორგანიზაციების და ევრაზიის თანამშრომლობის ფონდმა გამართეს გრანტების დაჯილდოების ცერემონია. საჯარო გახდა ინფორმაცია ადვოკატირებისა და უფასო იურიდიული დახმარების ყველა იმ პროექტის შესახებ, რომელიც ფონდის მიერ **USAID**-ის მხარდაჭერით დაფინანსდა.

ღონისძიება აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (**USAID**) ძალისხმევით, საქართველოში დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის მხარდამჭერი პროექტის ფარგლებში ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის მიერ იყო დაფინანსებული.

რას ეიჩნევს კოზე კუბლაშვილი რეფორმის წარმატებულ პროექტად?

16 ნოემბერს, სასტუმრო „ბეტსში“ იუსტიციის უმაღლესი სკოლის დაარსებიდან 5-წლისთავთან დაკავშირებით, საერთაშორისო კონფერენცია გაიხსნა. სკოლის დანიშნულებისა და საქმიანობის შესახებ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე კონსტანტინე კუბლაშვილი გვესაუბრება:

— რატომ გახდა აუცილებელი იუსტიციის უმაღლესი სკოლის დაარსება? საუნივერსიტეტო განათლება ვერ იძლევა სათანადო ცოდნას?

— საუნივერსიტეტო კურსი და თუნდაც, ის ხუთწლიანი სავალდებულო გამოცდილება, რომელიც მოეთხოვება მოსამართლეობის კანდიდატს, ვერ იძლეოდა სათანადო ცოდნას. იუსტიციის უმაღლესი სკოლის დაარსებამდე, ჩვენ წელიწადში სამჯერ მაინც ვატარებდით შესაბამის კონკურსებს და დავრწმუნდით, რომ არ არსებობდა ის რესურსი, რაც გვჭირდებოდა. ვგულისხმობ, მოსამართლეობის კანდიდატებს. 2009 წლის ივნისიდან მოქმედებს მოსამართლეთა შერჩევისა და დანიშვნის ახალი წესი და ამ წესის თანახმად, მოსამართლეებად ინიშნებიან მხოლოდ იუსტიციის უმაღლესი სკოლის კურსდამთავრებული კანდიდატები. 2009 წლის ივნისამდე მოსამართლეობის კანდიდატები, დანიშვნამდე გადიოდნენ მხოლოდ ერთკვირიან ტრენინგს.ეს, რა თქმა უნდა, არ იყო საკმარისი. მოსამართლეს ისეთი საპასუხისმგებლო საკითხის გადაჭრა უწევს, რომ ის უნდა იყოს ძალიან დეტალურად მომზადებული ყველა საკითხში. სწორედ ამიტომ, ჩვენ შევქმენით იუსტიციის უმაღლესი სკოლა. სკოლის შექმნა ასევე, გახლდათ ევროპის საბჭოს ერთ-ერთი რეკომენდაციაც.

2009 წლის მარტამდე, სასამართლო სისტემაში ძველი წესით დანიშნულია 128 მოსამართლე, ხოლო ახალი წესით — 26 მოსამართლე.

— როდის და რატომ დაარსდა იუსტიციის უმაღლესი სკოლა?

— იუსტიციის უმაღლესი სკოლა შეიქმნა 2006 წელს. შესაბამისად, წელს სკოლის დაარსებიდან 5 წელი შესრულდა. იუსტიციის უმაღლესი სკოლის საქმიანობის ძირითადი მიზანია, მოსამართლედ გასამწესებელი პირის — იუსტიციის მსმენელის მომზადება, ასევე სკოლის ფუნქცია გახლავთ უკვე მოქმედი მოსამართლეების გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება.

სკოლა ასევე, ახორციელებს მოსამართლის თანაშემწეებისა და სასამართლოს სხვა თანამშრომელთა გადამზადებასა და კვალიფიკაციის ამაღლებას.

სკოლაში მსმენელების მიღება ხორციელდება წელიწადში ორჯერ, გაზაფხულსა და შემოდგომაზე. სკოლაში ჩარიცხვის მსურველებისთვის იუსტიციის უმაღლესი საბჭო ატარებს კონკურსს.

მოქმედ მოსამართლეთა გადამზადების პროგრამის ფარგლებში სკოლა ახორციელებს ტრენინგებს, სემინარებს, სამუშაო შეხვედრებს და სასწავლო ვიზიტებს. გადამზადების პროგრამების ძირითადი მიზანია, მოსამართლეთა კვალიფიკაციის ამაღლება და სასამართლო პრაქტიკის დახვეწა. მოსამართლეობის კანდიდატების სწავლება მიმდინარეობს 10 თვის მანძილზე და იგი მოიცავს, როგორც თეორიულ, ასევე პრაქტიკულ სწავლებას. სკოლის მსმენელები სწავლების ბოლო რამდენიმე თვე სტაჟირებას გადიან სასამართლოებში და უშუალოდ, იღებენ მონაწილეობას მოსამართლის საქმიანობასთან დაკავშირებული საკითხების გადაწყვეტაში. ისინი უშუალოდ, არიან მიმაგრებულები კონკრეტულ მოსამართლესთან და შემდეგ მოსამართლე ახდენს მათ შეფასებას. ზოგადად კი, იუსტიციის უმაღლესი სკოლის მსმენელების შეფასება ხდება მათ მიერ სწავლების პერიოდში დაგროვებული ქულების მიხედვით.

რაც შეეხება მოსამართლის თანაშემწეთა და სასამართლოს სხვა თანამშრომელთა გადამზადების პროგრამას, იგი მოიცავს ტრენინგებსა და სემინარებს, როგორც სამართლებრივ საკითხებზე, ასევე სასამართლოს გამართული ფუნქციონირებისათვის აუცილებელ საკითხებზე, კერძოდ — მოქალაქეებთან ურთიერთობა, სასამართლოში საქმეთა ნაკადის მართვა, მენეჯმენტი.

ცენტრალური ოფისის გარდა, სკოლას უკვე აქვს ორი თანამედროვე დონეზე კეთილმოწყობილი ფილიალი, ბათუმსა და წყალტუბოში.

— ძირითადად, რას ასწავლიან მომავალ მოსამართლეებს?

— სკოლაში მსმენელები გადიან როგორც თეორიულ, ასევე პრაქტიკულ მომზადებას. სპეციალური იურიდიული სპეციალობების გარდა, სკოლაში სწავლების დროს დიდი მნიშვნელობა ექცევა ისეთ საგნებს, რომელიც ხელს უწყობს მოსამართლის უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბებას. ეს არის კომუნიკაციური უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება, დარბაზის მართვის კურსი, ფსიქოლოგიური მომზადების კურსი.

— რას მოიცავს თეორიული კურსი. ნიშნავს თუ არა ეს, იგივე თეორიული მასალის სწავლებას, რასაც სტუდენტები იურიდიულ ფაკულტეტებზე გადიან?

— სკოლაში ჩარიცხული მსმენელი ჩამოყალიბებული იურისტია. მას უკვე უნდა ჰქონდეს გარკვეული გამოცდილება, მუშაობის სტაჟი (ინფორმაციისთვის: სკოლაში სწავლების პერიოდიც მსმენელს სამუშაო სტაჟში ჩაეთვლება).

რაც შეეხება სწავლებას, თეორიული კურსის გავლის დროს მსმენელებს სამართლებრივი საკითხები აღარ ეკითხებათ ისეთი ფორმით, როგორი ფორმითაც ისინი ამ კურსს უნივერსიტეტში გადიოდნენ. სკოლაში სწავლების დროს გამოიყენება როგორც სალექციო კურსი, ასევე პრაქტიკული მეცადინეობები და დისკუსიები. თეორიული კურსის წაკითხვის დროს ყურადღება ექცევა, მაგალითად, კონკრეტულ მუხლთან დაკავშირებით არსებულ სასამართლო გადაწყვეტილებებს, ლექტორები მსმენელების ყურადღებას ამახვილებენ პროფესიულ პრაქტიკაზე ამა თუ იმ საკითხთან მიმართებაში.

რაც შეეხება დისკუსიებს, ეს ნაწილიც მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს მსმენელების პროფესიონალ მოსამართლედ ჩამოყალიბებაში. დისკუსიების დროს უკვე მსმენელთა მიერ ხდება კონკრეტული საკითხების განხილვა, აზრების მოსმენა და შეფასება. ამგვარი დისკუსიების დროს უკეთ ვლინდება მსმენელის მომზადების დონე და უნარ-ჩვევები.

— სასწავლო პროგრამით მსმენელებისთვის მოსამართლეობის უნარ-ჩვევების გამომუშავებაც არის გათვალისწინებული?

— იუსტიციის უმაღლეს სკოლაში ჩარიცხული მსმენელებისთვის სპეციალური პროგრამებია შემუშავებული, რომლებიც მათ უნარ-ჩვევების გამომუშავებაში ეხმარებათ.

სწავლების პროცესი მოიცავს იმიტირებულ სასამართლო სხდომებს, სადაც მოსამართლეები და მხარეები თავად მსმენელები იქნებიან და, გარკვეულწილად, ისინი ამ ეტაპზევე, ითავისებენ მოსამართლის ამპლუას.

სწავლების პროცესში მომავალ მოსამართლეებს სწორედ ამ ტრენინგების საფუძველზე უყალიბდებათ მხარეებთან ურთიერთობის, დარბაზის მართვის უნარ-ჩვევები.

ამ კურსს პირობითად სასამართლო კომუნიკაცია და დარბაზის მართვა ეწოდება და იგი მოიცავს როგორც ფსიქოლოგიურ სწავლებას, ასევე პრაქტიკულ მეცადინეობებსაც.

— იუსტიციის უმაღლესი სკოლის 5-წლისთავთან დაკავშირებით საერთაშორისო კონფერენციას ატარებთ. სავარაუდოდ, ამ კონფერენციაზე სკოლის მუშაობასაც შეაფასებთ...

— კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობას იღებენ სტუმრები — ლიტვიდან, ესტონეთიდან, უკრაინიდან, გერმანიიდან, საფრანგეთიდან, უნგრეთიდან და პოლონეთიდან. ასევე, საერთაშორისო ორგანიზაციის წარმომადგენლები.

კონფერენციაზე მომხსენებლები ისაუბრებენ იუსტიციის უმაღლესი სკოლის საქმიანობის ძირითად მიმართულებებზე, შეაფასებენ სკოლის საქმიანობის 5-წლიან გამოცდილებას.

დაგეგმილია ექსპერტებისა და იუსტიციის უმაღლესი სკოლის წარმომადგენლების შეხვედრა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში.

პირადად ჩემი, და ვფიქრობ, ამ სფეროსთან დაკავშირებული ექსპერტების უმეტესობის აზრით, იუსტიციის უმაღლესი სკოლა არის ერთ-ერთი წარმატებული პროექტი სასამართლო რეფორმის ფარგლებში.

მიწის საკუთრებაზე დავა მოქალაქის სასარგებლოდ გადაწყდა

უზენაესმა სასამართლომ მორიგი დავა ფიზიკური პირის სასარგებლოდ გადაწყვიტა და ნიკოლოზ მჭედლიძეს მიწაზე საკუთრების უფლება დაუკანონა.

სასამართლოში მხარეებს შორის დავის საგანს წარმოადგენდა 5 ჰექტარ მიწის ნაკვეთზე იპოთეკის ჩანაწერი.

2007 წელს ნიკოლოზ მჭედლიძემ ხაშურის რაიონში მიწის ნაკვეთები შეიძინა იჯარა-გამოსყიდვის პირობით, რომლის თანახმადაც, შენაძენს იპოთეკა მოეხსნებოდა, თუკი მჭედლიძე შეძენიდან 3 წლის ვადაში გადაიხდიდა ღირებულების 70 პროცენტს. მჭედლიძემ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული თანხა გადაიხადა 2010 წლის 18 მაისს და მიწის ნაკვეთზე იპოთეკის მოხსნა მოითხოვა, თუმცა სახელმწიფო ქონების აღრიცხვისა და პრივატიზაციის სამსახურმა ჩათვალა, რომ მჭედლიძეს აღნიშნული თანხა უნდა გადაეხადა 2010 წლის 17 მაისს და მან თანხის გადახდის ვადა და, შესაბამისად, ხელშეკრულება დაარღვია.

ნიკოლოზ მჭედლიძემ ადმინისტრაციული ორგანოს უარი სასამართლოში გაასაჩივრა და მიუთითა, რომ ხელშეკრულების შესრულების ვადის ათვლა 2010 წლის 23 მაისიდან, ანუ ხელშეკრულების საჯარო რეესტრში რეგისტრაციის მომენტიდან უნდა ათვლილიყო.

სამივე ინსტანციის სასამართლომ დავა ნიკოლოზ მჭედლიძის სასარგებლოდ გადაწყვიტა. სასამართლოს განმარტებით, ხელშეკრულების რეგისტრაციის მომენტისთვის უკვე მოქმედებდა ახალი კანონი, რომლის თანახმადაც, მიწის საკუთრებაზე უფლების რეგისტარაციის თარიღად მიიჩნევა არა განცხადების, არამედ თვით ამ უფლების რეგისტრაციის თარიღი.

სასამართლომ გამამართლებელი განაჩენი დაადგინა

2011 წლის 16 ნოემბერს, ზესტაფონის რაიონულმა სასამართლომ საქმის არსებითი განხილვის შედეგად, გამამართლებელი განაჩენი დაადგინა. ბრალდებულ მერაბ კობახიძეს გამოძიება ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულის — თვითნებობის ჩადენაში ედავებოდა. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი ამგვარი დანაშაულისათვის სასჯელის სახით ითვალისწინებს თავისუფლების აღკვეთას ერთ წლამდე ვადით.

გამოძიების მასალებით, მერაბ კობახიძე 2010 წლის 23 დეკემბერს თვითნებურად დაეუფლა თავისად დაგულვებულ ზვიად ხაჩიძის კუთვნილ 300 ლარად ღირებულ პარკეტის საჭრელ დაზგას. იგი გადაიტანა და შეინახა ზესტაფონის რაიონის სოფელ არგვეთაში, თავის ნათესავ ზურაბ კობახიძის საცხოვრებელ სახლში, საიდანაც ამოღებულ იქნა ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს თანამშრომელთა მიერ.

ბათუმის საქალაქო სასამართლომ მკვლელობის საქმეზე განაჩენი გამოიტანა

ბათუმის საქალაქო სასამართლომ დაასრულა ქალაქის ბულვარში მომხდარი განზრახ მკვლელობის საქმის განხილვა და ამ დანაშაულში ბრალდებულ ლევან ნინუას 14 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა.

დანაშაული 2011 წლის 23 აგვისტოს ღამეს მოხდა. არაფხიზელ მდგომარეობაში მყოფი ლევან ნინუა, თავის მეგობრებთან ერთად, მანქანით მელიქიშვილის ქუჩისკენ გადაადგილდებოდა, რა დროსაც საგზაო შემთხვევა მოუვიდა და გიორგი ეჯიბაშვილის მართვის ქვეშ მყოფ ავტომანქანას დაეჯახა. შემთხვევას ნინუასა და ეჯიბაშვილის მეგობრებს შორის კონფლიქტი მოჰყვა, რომლის დროსაც ლევან ნინუამ დანის გამოყენებით გულ-მკერდის არეში დაჭრა გიორგი ეჯიბაშვილის მეგობარი გიორგი ლალიაშვილი. დაჭრილი და მისი მეგობრები გაიქცნენ, მაგრამ ლალიაშვილი მიყენებული დაზიანების შედეგად, საავადმყოფოში მიყვანისთანავე გარდაიცვალა. დამნაშავე კი შემთხვევის ადგილიდან მიიმალა.

საქართველოს სს კოდექსით, ლევან ნინუას მიმართ წარდგენილი ბრალდება სასჯელის სახით 7-დან 15 წლამდე თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებდა. სასამართლომ საქმეზე შეკრებილ მტკიცებულებებსა და ბრალდებულის მიერ მიცემულ აღიარებით ჩვენებაზე დაყრდნობით, ლევან ნინუას მიმართ შერაცხული ბრალი დადასტურებულად ცნო და მას 14 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა.